

EU:n ulkopuolelta tuodun hunajan laajamittaisesta väärentämisestä lisää todisteita

Euroopan ammattimehiläistarhaajien liitto keräsi elokuussa näytteitä suomalaisten kauppojen hunajahyllyiltä. Tutkimuksissa kotimaiset hunajanäytteet todettiin aidoiksi, mutta 60:tä prosenttia näytteistä, joiden hunaja oli peräisin EU:n ulkopuolelta, oli syytä epäillä väärennöksiksi.

Euroopan Ammattimehiläistarhaajien Liitto (EPBA) on viime aikoina tiedottanut hunajaväärennöksistä, joita on laajalti myynnissä EU:n markkinoilla. Väärennetty hunaja on peräisin EU:n ulkopuolelta, ja se on vakava uhka niin kuluttajille kuin aidon hunajan tuottajille. EPBAn teettämässä tutkimuksissa havaittiin, että esimerkiksi Saksassa jopa 80 prosenttia kauppojen hyllyillä olevista, osin tai kokonaan EU:n ulkopuolella tuotetuista hunajista on väärennöksiä.

Elokuussa EPBA keräsi hunajia tutkimuksiin myös Suomen markkinoilta. Hyvä uutinen on, että kaikki kotimaiset hunajanäytteet todettiin aidoiksi. Huono uutinen puolestaan on, että yli 60 prosenttia testatuista ulkomaisista hunajasekoitenaäytteistä antoi aihetta väärennösepäilyyn. Hunajasekoitteella tarkoitetaan useasta maasta peräisin olevaa hunajaa, jota myydään usein alkuperämerkinnällä EU:ssa ja EU:n ulkopuolella tuotettu hunaja.

Suomen Mehiläishoitajain Liitto haluaa seistä vahvasti yhteisessä rintamassa Euroopan ammattilaismehiläistarhaajien kanssa ja puhdistaa hunajamarkkinat väärennöksistä myös Suomessa. Hunajaväärennösten poistamisessa EU-markkinoilta on kyse elintarviketurvallisuudesta, markkinoiden avoimuudesta ja oikeudenmukaisesta hinnoittelusta.

Suomalainen hunaja on aitoa ja laadukasta

Suomen Mehiläishoitajain Liitto valvoo kotimaisen hunajan laatua ja alkuperää laboratoriotestein. Kotimainen hunaja on osoittautunut niissä puhtaaksi ja laadukkaaksi. Ostaessaan kotimaista hunajaa kuluttajat voivatkin olla varmoja siitä, että he todella saavat aitoa, luonnossa tuotettua hunajaa. Lisäksi kotimainen mehiläistarhaus tukee monien satokasvien viljelyä ja luonnonvaraisten kasvien selviytymistä.

Edulliseen hintaan myytävät hunajaväärennökset vääristävät markkinoita ja aiheuttavat merkittäviä haasteita mehiläistarhaajille: aidon hunajan myynti kärsii ja hinnat laskevat, mikä heikentää tarhaajien toimeentuloa ja kilpailuasemaa markkinoilla. Onkin välttämätöntä, että viranomaiset ryhtyvät ripeisiin toimiin tilanteen korjaamiseksi.

Väärennöksistä tiedetty jo pitkään – mitään ei ole tehty

Viranomaiset ovat tienneet EU:n ulkopuolelta tulevan hunajan laajamittaisesta väärentämisestä jo pitkään, mutta eivät ole puuttuneet asiaan. EU:n viranomaiset tutkivat EU:n markkinoilla olevia hunajia vuosina 2021–2022, ja tulokset julkaistiin laajasti vuonna 2023. Tuolloin havaittiin, että suuri osa EU:n ulkopuolelta tuodusta hunajasta oli väärennettyä. EPBAn kesällä keräämistä hunajanäytteistä paljastuneet tulokset vahvistavat, että väärentäminen jatkuu edelleen ja väärennetyt tuotteet päätyvät kauppojen hyllyille. Onkin syytä pohtia, kuinka paljon tietoisuus väärennöksistä on vaikuttanut viranomaisten toimintaan, tiedottamiseen ja markkinoihin. Hunaja on oliiviöljyn jälkeen väärennetyin elintarvike maailmassa, joten ongelma on laaja ja vakava.

Myös kuluttajien on tärkeää olla tietoisia markkinoilla olevista väärennöksistä. Hunajaväärennökset eivät nimittäin ole vain tuottajien ongelma, vaan ne voivat vaarantaa kuluttajien terveyden ja laajemminkin

ruoantuotantoa – mikäli moni mehiläistarhaaja joutuu lopettamaan elinkeinonsa kannattamattomana, myös mehiläisten tekemä pölytystyö vähenee. Siksi on tärkeää vaatia hunajatuotteiden alkuperän ja laadun tiukempaa valvontaa.

DNA-testillä väärennöksiä vastaan

Euroopan Ammattimehiläistarhaajien Liiton teettämät hunajatutkimukset on tehty Virossa uudella kokonais-DNA-testausmenetelmällä. Suomen Mehiläishoitajain Liitolla on korkeat odotukset tälle menetelmälle. Uskomme, että nykyaikaisesta ja kattavasta DNA-testauksesta voi tulla tehokas ase väärennösten torjunnassa. Valvonta suojelee niin kuluttajia kuin mehiläishoitajia Suomessa ja koko EU:ssa.

Lisätietoja:

EU:ssa toteutettu hunajatutkimus 2021–2022 food.ec.europa.eu/food-safety/eu-agri-food-fraud-network/eu-coordinated-actions/honey-2021-2022_en

EPBA:n video *“80 % of the honey samples are adulterated!”* <https://youtu.be/thx5Duzq4UI>

Yhteystiedot:

Puheenjohtaja Rami Heikkilä, Suomen Mehiläishoitajain Liitto SML Ry, 050 511 6908, rami.heikkila@hunaja.net

Puheenjohtaja Bernhard Heuvel, European Professional Beekeepers Association, +49 177 486 47 48, pres@probees.eu

Laboratorion johtaja, Kaarel Krjutškov PhD, Celvia CC AS laboratorio, +372 5126 416, kaarel.krjutshkov@ccht.ee

Mehiläistarhaaja ja EPBAn aktiivijäsen hunajaväärennösasioissa Peeter Matson, +372 517 8204, peeter@nordmel.ee